

ДІЛО

Видав: Видавничча Спілка „Діло“.

Одно з питань національної будучності.

Відповідь до нашої сільської інтелігенції.

Не потріба повторяти, ній говорити, які скриаги поніс наш народ в часі сеї війни. Про скриаги говорить ся і пишеть ся в кождім майже числі нашої преси. Та годі не вказати на одно. Іже в передвоєнну пору, значить, в мирнім часі визначували ми все, що у нас було і інтелігенції, тому і накликували нашу суспільність все і все, щоби бачним оком газділа на всі школи і українською дітствою, українською молодіжкою заповняла по міських школах шкільні навчальні. Фреквенцією в школі, в гімназіях, учителських семінаріях, про реальні школи красше не згадувати, у видлових школах, якщо ходити про нашу молодіж, ніколи ми не були вдоволені, бо вона ніколи не стояла в проворії від чисельності нашого народу, ні з потребами Його. Так було перед війною у нас.

А що ж говорити нам нині, коли то гурагана, крізь світова буря потрясла в корінні, в самих слабких ще основах нашим бідним народом і позбавила Його молодіж? Що було розвумне, метке, свідоме, ідейне, молоде, що відбожно йшло, стреміло наперед, горнуло ся до праці, до науки і рвало ся до сонця, до сили мимо колод, мимо перепон, мимо голоду і холоду, нераз з куском чорного, разового, житнього хліба і кубком зимної води, що ставало за щоденну іду, — все те нині в могилі! Наш житий цвіт, молодіж в землі... Нарід лишився без цвіту, без дітей.

В інших народів є свої резерви на те місце, так як у кождій армії. Але у нас? Страшно подумати, жаль дивитися ся, а ще страшніше затирнути у нашу чорну будучність, як що не наступить у нас проба відвороту з дороги розкіші, алатії, безрадності, і то в пору. Кождий некроль, кождісінка вість про смерть українського героя повинна прошибати нас як електрична іскра від мізку до самих стін і сейчас повинні ми всі, як один народний організм, подумати над тим, в який спосіб заховати би прогалини, бо нарід в кождім уяві, свідомі борці тратить на певно і раз на все народного камінья.

Вище сказано: у інших народів є свої резерви, а у нас?

У нас також були би резерви. Вони знайшлися би при добрій волі. Лиш трохи охоти! Одно, два мудрі, розсудливі, батьківські слова розвагати і поради зі сторони прим. священика, учителя, чи учительки, а хоч би і зі сторони старшого і розсудлившого нашого селянині, що читає часопис, що є письменний, таї от уратовані неодна дитина, що й мама силоміць відірвала від шкільної лавки, мовлячи: «тобі школи не треба, сиди в хаті та роби!»

Тепер, як відомо, по селах лишилися самі жінки, старі, каліки таї недоростки. Жінки, чими, що все оставали у нас таї тепер держати ся чомусь остронорів від школи, читальні, одним словом, від книжки, зрозуміла річ, запрятані лиши в господарстві. Щоби ратувати свою екзистенцію, вони всі свої сили повертають у той бік. Поза свою огорожу: хатою, стайню з одичим рогом, хвостом і колитом, стодолою, і то порожню, вони нічого не видять. Ім заєдно здається, що вони ратують газдівству. Для тої цілі відірвали свої діти, своїх синів, від книжки, позабирали їх з міста, знайти, в міських школах силоміць домів, і тим чином, річ ясна, зробили велику шкоду собі, своїм дітям, а що найважніше цілій українській суспільноті. Примірів подавати хиба не треба. Досить заглянути до першої літньої гімназії і заставити числа шкільної української молодіжі перед війною і тепер. Побачимо, що тиха ті стали подекуди низше 80 або 90%. Ще більшіше відігнуло би на: таке явище, безпримірне в інших народів, що жертвою не сировості нашої падають що най-расії і що най-екзистенції! Одиниці. Наші селянини (нажи) не розбирають зовсім сего і не застосовують

Виходить щоденно рано крім понеділків.

РЕДАЦІЯ

І АДМІНІСТРАЦІЯ:

Львів, Ринок 18, II. поверх

Код пошт. № 26.728

Адреса тел.: „Діло—Львів“

Число телефону 261

Рукописи від редакції не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно	270 K.
четвертично	8 —
піврічно	16 —
річно	32 —
у Львові (без доставки):	
місячно	240 K.
четвертично	7 —
піврічно	14 —
річно	28 —

За зміну адреси

платить ся 50 c.

Ціна оголошень:

Стрібок петитом, десантником, томо 40, в изданні 40, в обсязі 80 с. в редакційній частині I К. Повідомлення про вчинки і заручини 150. Непроплатна стрічка 1 К. Стартова плата за окремим зукою. Одне прямірник малого у Львові 16 с. за провідниці 12 с.

Начальний редактор: Д-р Василь Панайло.

розум, — то нехай вони вийдуть в себе і трохи понижати том.

Чому їх національні змагання є позитивні, а наші національні змагання — негацію? Чи тому, що стають наполедек їх змагань на наші землі? Алеж ми на своїх, а вони на чужим!

І нехай вони вийдуть в себе й подумаюти, чи були би ми тут в Галичині дійшли до того, що чим тепер стоюмо, як би від самого початку були служби польських рад і не робили того, що вони називали негацією. Адже тим, що вони в нас називали єдину позитивнім, було „genie Rynenus, natione Pohonus“; все інше була — негація! І коли вони нині числять ся в наїм як в окремим народом, то тільки завдяки тій нашій „негації“, нашему змаганню до наших позитивних національних цілей.

Правлять нам вони науки, що пред'їх в тім польським державним організмам, який зводив центральних держав має повстati, і відокремлений Галичині наше існування без їх згоди буде неможливе. Позвольте, панове, чи справді ви такі певні, що підінаваний польський державний організм буде обнимати українські землі,

І ще одне: Росія не така сильна, як можуть бути ті польські державні органи, з однією ли там існуємо! Іdem вперед, проти її волі! і чи не кориснішо було бы вам подумати, чи можливе прям. існування відокремленої Галичині проти волі українського населення.

Є в виводах названих газет і інші речі, про які треба згадати.

Так прям. „Gaz. Wiecz.“ дорікає нам, що ми — сирі етнографічні матеріали. А тимчасом сам „Gaz.“ в статті про польське королівство (ч. 37, з 23 с. м.) мусить призвати, що в королівстві трудно „застежи порядку і справну адміністрацію політичну і фінансову, знайти до чистої людини з відповідною до цього освітою і знаннями справи“. Так, панове, народ не може розвивати ся в неволі,

Пише „Gaz.“, що ми несправедливо відкидаємо польську протекцію, бо „инакшезадивляють ся на се російські Українці, для яких польська поміч має неоцінену вартість“. Позволимо собі сьому твердженю як найрівнішо заперечити. І то не тільки на основі власного знання відносин на російській Україні, але нехай „Gaz.“ відкаже нам з української преси хоч один голос, який би потверджував Його тверджене. Очевидно, може хиба сказати, що „Рада“, „Літ.-Наук. Вістник“, „Вістник Союза визволення України“ і т. д. — все те „затроєне негацію галицьких Українців“.

Є в „Gaz. Wiecz.“ ще одна річ, яка сильно пахне денунціацією. Се — говорено, що ніби то наш том супроти Росії значно злагіднів та що ми ширим вісти про можливість зміни курсу супроти Українців з Росії. Що до злагіднення тону, то се очевидно одна з численних у них панів неправ, якої ціль занадто ясна. А що до вістій, — так, ми дуже радо беремо в російській пресі кожду вістку, яка свідчить, що українська справа в Росії все таки йде наперед. Чи тільки Полякам вільно друкувати цілі шпальти про те, як ті держави антитанти признають міждержавне значене польської справи, а нам мало бути не вільно реєструвати факти, які стоять в заявку з нашою національною справою в Росії? Вірмо, що ті факти непримінні тим, хто хотів би переконати центральні держави, що українська справа в Росії не існує.

Кінчино: Нехай перше Поляки назвати ся призначати нас народом, який має таке саме як вони право до життя, нехай навчати ся розуміти й шанувати наші змагання, словом, нехай позбудуться своєї негації супроти нас і навчати ся пошанувати нас як позитивне те, що є позитивне у кожного народу, замість називати тє негацією тільки тому, що воно стоїть наполовину їх змагань, — а тоді може прийти час — бордя на установлені спірних точок. До того ча-

су вска дискусія в сій справі — безплідна. А що ми будемо існувати й розвивати ся і проти їх волі, не утигаючи ся перед їх "державною раптою", — се вони дуже добре знають.

І чи не свідомість цього, свідомість, що без ін проти нас в тим польськими державними організаціями буде трудніша справа, диктує ім ті виводи про те, що ми повинні угнити ся перед польською державною раптою і принести диктантійним компроміс?

Обезпечення і мораторій.

Товариство відмінок обезпеченів "Дністер" звертає отсім увагу своїх членів, що по мисли розпорядження пілого міністерства з 28 грудня 1916 р. в. з. д. 423 від 1. січня 1917 р. є винятком зі від мораторій:

1. Всі виплати відшкодовань Товариству обезпечені.

2. Асекураційні премії обезпеченіх членів, а то:

а) коли премія платна по 31 грудня 1916 р., в цілості, а лише при життєвих обезпеченнях до квоти 25% річної премії, найменше одинак 200 К.

б) коли премія платна була перед 1. січня 1917 р., до висоти 25% задегності, найменше одинак 100 К., платних 1. квітня 1917 р.

Тепер отже с заведений що до заплати біжучих асекураційних премій і виплати відшкодовань нормальний післявоєнний стан, себто, що з одного боку Товариства обезпечені мають обов'язок і мусить виплачувати повне відшкодовань (хоч се робило Товариство "Дністер" і до тепер, не користуючи з мораторій, і виплачувало ціле відшкодоване очевидно за шкоди звичайні, а не воєнні), а з другого боку премії мусить бути заплачені і то в означеним статутом речени, бо інакше Товариства обезпечені не мають обов'язку платити відшкодовань і за звичайні шкоди.

Але не лише біжучу премію маєть ся платити. Розпоряджене наявує платни і давніші залеглі премії, тільки два тут подекшо, що мусить ся заплатити не цілу премію нараз і неваж раз, але поки-що до 1. квітня 1917 р. 25 процент, а найменше 100 К., а решту по дні 30. червня 1917 р. Се созоряджене доказує, що хибна з загальною розписью думка мов-би то під час війни не треба платити премії за минувши час, бо Товариства носяли і в минувшому часі ризико і мусить платити відшкодовань з того часу, отже мусить мати і з чого платити, а таким жерелом до виплати відшкодовань з лих членів премії.

Житкі премії біжучі, як висше сказано, мусить бути заплачені в статутових реченях до квоти 25% річної премії найменше одинак 200 К., з залеглі премії рівнож до висоти 25%, найменше одинак 100 К., до дні 1. квітня 1917 р., інакше обезпечені можуть бути уневажнені.

Після цього розпорядження не підлягають також мораторій, отже мусить бути в звичайних реченях плаченні рати гіпотечних позичок, інакше наражують ся довжники не тільки на заплату високих процентів проволоки, але також на судові позови і кошти судового поступування.

В теперішнім часі воєнного лихоліття обов'язком всіх свідомих людей почувають наше селянство, а в осібах тих, що мають в чого заплатити, про обов'язок плачення асекураційних премій, обезпечування свого майна, а особливо ново-поставлених будинків і горонення в той спосіб послідного оставшого ще діорібу, бо за звичайні, неспричинені війною шкоди нікя держава школа не виплатить і кожда одинице має про забезпечені своєї будущості сама дбати.

Проект морського права Лянсінга.

БЕРН (Пр. тел.), Лондонський дневник, "Daily Chronicle" доносять з Нью Йорку:

Перед кількома днями передано американському інституту для міжнародного права проект регулювання морської нейтралності. Проект містить востанови, які відносяться до заборони торговельної блокади пристаних воюючих держав, до права перешукування кораблів, яке йде даліше контролі корабельних пасажирів, до ненарушимості переписки горожан нейтральних і воюючих держав, до заборони конфліктів в затоплювання торпедами кораблів нейтральних і воюючих держав, при чому однак має бути дозволена конфлікта або знищення товарів, які падають під поняття контрабанди, — і т. д.

Свято уродин Німецького цісаря.

ВІДЕМЬ (Теб.) З німецької головної клатири доносять: Цісар прибув до німецької головної клатири, щоби зложити бажання німець-

кої цісареві з приводу річниці уродин. Цісареві товариши міністер заграничних справ гр. Цернін, який передпогоднем відбув нараду з присутнimi в головній кватирі канцлером і державним секретарем Шіммерманом. В погоднем відбулося сі сидіння, в якім взяла участь також цісарева Вікторія Августа, Іого Ніс, і Кор. Ап. Величність в тостві підчеркнув, що було його бажанням повітати Свого дорогої Приятеля і вірного Союзника з роковинами уродин і впевнити його про волю видергати аж до побідного кінця. Німецький цісар відповів тоством, дякуючи за новий доказ сердечних, нерозривних звязків, які лягуть обі держави і її народи.

Незнані герої.

Пересилаю Вам переклад статті міжбор, моє багатолітнього команданта, по народності Хорват, в якій він висловлюється про жовнірів Українік, якими він спільно зібрал із часописів "Hrvatska", Загреб, 9 I. 1917, на дозволом автора. — Енг. Явор.

— з Італійського фронту.

Більше ніж п'ять тижнів минуло, як я на тім фронти. Дійсно, коли згадати ті страшні бої ратьбі, які перебуває чоловік, то мимоволі дивно, що досі живеться. Часто думаю про свою вітчину у Загребі і якби не осуджувати і обективно не оцінювати широти і завзятості наших молодів, то таки бачу, якими смішними являють ся твердженя наших домашніх чи немає нашіх ворогів. Граната за гранатою, чи ми за міною, але мур наших жовнірів стоїть непохитно.

Дні 28, 29 і 30 с. м. уживав ворог найгірших способів, щоби нас побити. Найтяжішими калібрими тараїдав він серед бортьби над нашими головами. Де давніші швидли буйні вигороди і виниці, там тепер самі діри, які побили гармати; дош поробив з них малі озера. Многі хлові пожертвували тут свою кров, а ті, що остали при життю, були зелені від скразину і ховті від олова.

Та мимо найбільших нападів все те остало безуспішним для віроломніго союзника. Удалося йому тільки вдерти ся у наші передові становища; та тревало ся дуже коротку хвилину, бо наші машинні кріси і наші хоробрі вояки відперли його знов у зад. Се ті війни, котріх імені ніхто не знає; є то легіні того народу, що хотів розбити великоросійську пропаганду, котрої союзники тепер на него напали і пустощать його вітчину. Се Україніці-легіні одного полку, що має давнуну бувальшину. Коли другі полки черпають розраду в писем і привітів своєї милі вітчини, котрі їх геройські подвиги і підніссть під небо і описануть у своїй пресі, черпають сі люди свою моральну силу із невичерпаного жерела любові і відданості до Паньючого Дому.

Як я сам доніс своїй мужеві сумні вість про смърть нашого улюбленого володара, запримітив я, як в неодній оці заблісна слеза. Всі були пригнічені турою по та великій страті. Клякли навколо мене і в мить присягли торжественно, що тою самою вірністю і відданістю пісніті для нового господаря, готові пролити кров і бортьбою доказати того, що ворог забереть ся з тої землі, яка крис кости його дідів і дітей.

Подвиги і наступи тих молодів є до неописання велики, чого доказом поодинокі пережиті моменти. Кождий з них знає, що не бореться за себе, тільки за свою нащадків. Кождий чує в собі святу повинність, щоби груду землі, котру одіцяла від своїх дідів, передав шіло і без змази своєму потомству.

Дав би Бог, щоби всходи і на фронти і у нутрі держави всі були так переконані у побіду. Щоби спокійно могли ми сказати: Austria Er! In Orbe Ultima.

Острілюване англійського морського фронту.

БЕРЛІН. Бюро Вольфа доносять: Вночі на день 25. січня легкі оружні сили віймецькі вдерли ся на води при англійській березі на південні від Lowesnou, щоби заатакувати непріємельські сторожні і почтові пароходи. Під час перешукування моря не запримічено непріятеля. Торпедові човни освітили осязі світлинами гранатами уфортифіковане місце South Wo'd і отримали відкритий гарматний огонь. Запримічено влучні стріли. Оружні сили, які також в поході на зад не струнули ся з непріятелем, вернули без шкоди.

Ще одна нота Вільзона.

ЛЮГАННО (Теб.) Після депеші одного туристичного дневника говорять в парламентаріях кругах в Римі, що Вільзон небавом више існує, якою шілико буде довести до конференції

представників воюючих держав. Діяльність Вільзона спричинена з також політичними і фінансовими обставинами.

Англійські робітники не хочуть миру.

ЛОНДОН (Теб.) З'їзд робітничої партії в Манчестері відкликнув 1.097.000 голосів проти 302.000 резолюцію з домаганням баварською мирів переговорів.

Бувший президент французької республіки Фаллієр про мирове предложене центр. держав.

"Basler Anzeiger" подає, що сказав б. президент французької республіки Арман Фаллієр до професора Сорбонни Емона Дельсара про справу мира.

Німецьке мирове предложене — говорив він — було поважно подумане. Німеччина не хоче набутків, вона бореться ся з анексійною думкою, коли вірти запевненiem німецького правління. Думаю, що Німеччині Й Росії не буде трудно порозумітися щодо Польщі, коли тільки по російській стороні зродиться воля до порозуміння. Зі сторони Німеччини нема ніяких перешкод, коли він має бути тепер заключений. За те для Франції, Росії, Англії й Італії війна ще не дозріла до мира. Тільки погром Німеччини уможливив би Англії сповнити всі обіянки, які вона поробила. За могутність Англії, за її кредит хапають ся всі малі держави, які поставили своє існування на карту за антант. Програна війна усуває англійську флагу з моря, тому легко зрозуміти, що Англія веде сю міну війну в цілому накладом своїх величезних сил.

Ми Французи можемо швидше відзергати програну війну від Англія. Ми не є в першій лінії кольоніальню державою, і наша політика в противенстві до англійської обирається ся в простіших лініях. За те ціла майстерня будова англійської світової імперії може розпасти ся, коли з її фундамента витягнути один вугловий камінь. Сим каменем є віра світа в непобідність Англії. Невиграна війна є для Англії програною війною. З цього становища війна також для Англії є ще дозріла до мира. По першім великим успіху, — він не потребує бути рішучим, — мова Англії про мир буде більше примирия.

Англія втратила би більше ніж національний маєток, коли її мусіла заключити мир, ділований німецьким побідником, бо тоді всі Баварії вичеркнули би те, що її винні, з книзів своїх державних довгів. Коли та Англія програла сю міну, то мала б як раз стільки неприятелів, скільки має тепер приятелів. Тому Англія мусить побідити, може вистав би навіть війн побіди.

НОВИНКИ.

Львів, 27 січня 1917.

— В справі перевезення краєвих властей до Кракова. В послідніх дніх донесли віденські і краєві дневники вістку про перенесене краєвих властей, урядувачів тепер в Бялії, до Кракова. Та вістка неправдива, тільки намісник перенесе свій осідок з Бялі до Кракова.

— Розпорядок про публичні ввесні кухні. На дніх появив ся розпорядок про уряджені воєнних заведень для проживування населення. Такі кухні будуть піредовім уладжені публичними або приватними урядами і більшими промисловими й торговельними підприємствами для тих осіб, що там працюють, і для їх родин. Кухні такі не будуть обчислени на якій-небудь дохді; їх виключно цілю буде добро поодиноких членів, які будуть обов'язані до означеніх грошових віплат. Плян організації і ведення публичної воєнної кухні буде перед його відображенням предложені до затвердження урядом для вживання населення. Поживу буде доставляти держава по можливу найнижчих цінах. Урядові круги сподіються ся від заведення нової інституції великої полекші для незасібліх вергетів населення, для яких іда буде дешевша, та яким відняті будуть всі прикористі щоденних заходів в кількох державах.

— Різдвяна санкція на чужині. Нам пишуть: Далеко від рідного краю, на Мораві, відсяктували українська громада під покровом естравської "Просвіти" свято "Навечеря Христова" 6. січня 1917. Український жіночий комітет під проводом Вл. панн. Бородівичової, Лохової і Дзюбакової наварив куті, борщу, пироги і чаю. В гарно прибраній сали засіли поверх 100 людя ріжного стану "цивіль" і жовніри до спільній вечери. Не бракувало в каліківамда.

Книгарня у ЛЬВОВІ. Ринок ч. 10.

Наук. Тов. ім. Шевченка

має великий
вибір усяких
УКРАЇНСЬКИХ
книжок

Свято відкрив короткою промовою о. маршалок Драчінський. Та спільна вечірка, котра дуже відігравала, закінчилася відспіванням кількох коляд. Признаємо для пань комітетових виказав о. Панасевич, а подяку від жовнірів та професор Шпилковський. — С. Хандога.

Урядні цісаря Більгельма II, котрі припали на суботу 27 с. м., відсвятковано у цілій Німецьчині дуже урочисто; в сім двірським святі взяли також участь більші міста всіх держав, остаючись в союзі з Німецчиною. У Львові відбулося цього дня урочисте богослужіння в протестантській церкві, почім відпіоручники власті духовних, державних і військових явилися у генерального конзула п. Гайнцого, щоби зложити в його руки желання. В тій самій цілі явилися депутати від української політичної організації (д-р Сидір Голубович, д-р Стефан Брані і д-р Володимир Бачинський) і їх іменем д-р Голубович зложив желання в руки п. Гайнцого.

Знана границя дальшої воєнної області. "Wiener Zeitung" оповіщує розпорядок міністерства внутрішніх справ яким на основі рішення начальника команди армії змінено границю північної дальшої воєнної області в той спосіб, що з тієї області вилучено громади Бялу і Ліпік в Галичині.

Заборона повагати цукор в каварнях. Німецькі днівники доносять, що уряд для вживлення займається приготуванням розпорядку, після якого не буде вільно в каварнях покладати цукор до яких-небудь напітків:

— Додати з праходу дорожнечі для учителів. З президії п. к. краєвої Ради шкільної доносять нам, що асигнати податків для учителів з праходу дорожнечі висдано вже до дотичних п. к. податкових урядів, а відписи п. к. шкільної Ради окружним в цілі повідомлення учителяству. Учителям з повітів, що остануть під неприємельською інвазією, і тим, які служать у війску, а яким підлячує платні п. к. краєвої Каса скарбова в Бялі, буде згаданий додаток виплачений одночасно з іх платнею за лютий.

— Галицькі жиди супроти відокремлення Галичини. До польських днівників доносять з польських парламентарійських кругів: Під проводом д-ра Тілеса, председателя жидівської віроісповідної громади в Кракові, явилася депутатія всіх більших віроісповідних громад жидівських в Галичині (зі Львова, Перемишля і т. д.) у презеса кола д-ра Білінського і міністра д-ра Бобжинського, щоби висловити солідарність жидівської суспільності із амаганнями польського народу до одержання власної державності а зокрема із амаганнями до відокремлення Галичини.

— Гімназисти в польоні. Нам пишуть: Ученики Роман Втошинський, укр. гімн. V. класи, родом з Монастириськ, і Теодор Манюх, бувший учень укр. гімназії в Станиславові і укр. стр., родом з Яблонова, пошукають своїх родичів. Адреса: Сезеневський Рудник, Юріївський Завод, Екатеринівській губ., Главна Контора.

— З львівського Університету. Ректор львівського університету оголосив, що до дня 31. грудня 1916 р. записалося в зимовому піврішті шк. р. 1916/17 у львівському університеті 1223 слухачів. З того числа припадає на теологічний виділ 237, правничий 295, лікарський 312, філософічний 379. Число звичайних слухачів винесено 1118, надзвичайних 325, до того 4 генералітаки. Серед звичайних 325 жінок, серед надзвичайних 79. З загального отже числа записаних досі студентів припадає на мужчин 67 проц., на жінки 33 проц.

— Відзначене генерала Данкля. Військовий Листок Штрефлера оголосив письмо Цісаря до генерала Данкля, яким Ціsar, супроти того, що генерал Данкль з причини ліхого стану здоров'я не може обійтися проводом армії, іменує його в призначенні заслуг капітаном першої прибічної гарди лучників.

ОПОВІСТКИ.

— Український Народний Театр Т-ва "Бесіда" у Львові. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

Заповіджене на суботу "Катерина", опера на 3 дії Н. Аркаса, з причини від управи незадежних відограсеть невідкладично в неділю, дня 28 січня.

В суботу дня 27 січня вистави не буде.

Білети раніше набуті можна в "Народний Торгові". Початок о год. 7. вечіром. 1—1

— Сходини в спараді жіночої організації заходом тов-а "Жіноча Громада" відбудуться в четвер 1. лютого с. р. о год. 10 рано в сади тов. "Українська Бесіда" при вул. Костюшка. На порядку днівників реферат Вп. д-ра М. Пачков-

ського і дискусія на тему: Становище і роль жіночества в суспільному житті. Просить ся о членству участі. — За виділ: Е. Макарушкова голова; С. Пашкевичівна, секретарка. 79 1—2

— Іосиф Сахарік, і. к. офіційний уряду лотерії, у Львові, вістав іменованій офіцієлом в IX раунді. З цієї нагоди складає 10 корон на Укр. Захоронку у Львові.

ПОЧЕРПИ.

Отець Йосиф Гіммалі Кобилянський, прелат і сколятик митрополітальної капітули у Львові, помер дні 26. січня с. р. в 82. р. життя, а 55. р. священства. Перенесені тіла відбудеться в св. Юрі до катедрального храму в неділю 28. с. м. о 5 год. вечіром, а похорон довершиться в понеділок 29. с. м. по відправлених богослужіннях о 11 год. перед полуноччю на личківській цвинтар. В. І. п.

Емілія Саорунівна, уч. IV. кл. Українського Ліцея в Перемишлі, померла дні 22. січня в 15. весні життя, в Річкові, де перебула в часі своєї недуги. В. І. п. 78

Перед зборами Товариства св. Павла.

З кругів духовенства пишуть нам:

II. Другою нашою хібою було се, що про-вінціональне духовенство, испасши в якусь пасивність, стало спускати ся на столичний кілер, львівський чи перемисльський, і дававати на него весь провід і роботу. Тимчасом сей кілер стояв оподалі від душпастирського життя, не входив близьше в потреби народу, жив в іншому світі, а наслідком того займав ся поза своїми становищами обовязками всякими другими справами в різких інституціях, а здається найменше ділами церковними. Приклад того хоч би в сім, що від Товариства св. Павла у Львові, зложений з львівських духовних, "мимо (ек) ам може в відо-зві" дуже тяжких відносин, які переживає тепер наше церковне життя і народ" і "мимо великої ваги хвилі і наших теперішніх церковних задач" мовчав через так довгий час і не спонукав ні консисторій до якоїсь поважної акції, ні не збирав духовенства для обговорення і поставлення плану для національної роботи. Очевидно, ті люди живуть в інших відносинах, не відачують глибше сільської недолі. І тому не занялися справою живійше.

Вказуючи на сі хіби в провінціональнім і столичним кілері, не хочу робити йому докорів. Перед віною мали ми інші відносини і тому не відчущали так живо потреби організаційної і планової роботи. Однак тепер змінилися річі цілковито, наш народ і церков попали в страшну моральну і матеріальну руйну, а перед нами отворяється безліч всіх завдань, так що справді не знати, за що вперед хватити і як тому відволати. Супроти цого горіді тривати дальше бездушними, ходити одиницями навага та чекати, що нем сліда судьба принесе. Ми мусимо поставити перед собою якийсь образ: які спустощені, моральні і матеріальні, зайдуть тепер в нашім народі, і означити собі цілком по-дрібно, які роботи повинні ми нині як пастирі своїх стад сповинти.

Після сказаного буде ясне, як повинні ми від тепер поступати. Передовсім провінціональне духовенство мусить перестати спускатися лише на вершки і століщ, та відходити звідтам спасеня, а брати ся само до діла. Воно живе серед народу, розуміє найліпше всі теперішні його влідди і потреби, і воно буде в першому ряді переводити всю цілющу роботу в краю; через се може найліпше уложить всю програму праці, як і способ II переведення. Чайже повинні найтися у нас наслідники Качалів і Танячкевичів, котрі вказували бы всій своїй браті на правильну дорогу. Одні повинні просвічувати ділами, а другі братися за перо і всікі публікації та розкривати правду перед своїми і чужими. Дальше повинні по всіх повітах найтися місії, котрі організовували б там формальні духовні кружки, та загрівали би і наставали в них на солідне виконування уложененої плянової роботи. А тих завдань буде таке множество! Занепад релігійності і езистенції моральності, здичавіс людій, поліщени так многої молодіжі без батьківської опіки і виховання, розлучений стан тільких сиріт, загрожене облодженієм сиротинських сім'єль, сподіване появу во наших селах таких пешасів калік і інвалідів і проч. і проч. і годі буде нам казати, що до нас належить лише гідність в церкві, з більш

а усіх галузей знання, як з красного письменства, так і народів, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й різні наукові книжки, співниці, ноти, молитовники, свангелія й інші релігійні видання.

інчого. Во-краще які привідні бути пастирями наших стад, то й мусимо сповідати для них ті діла милосердя, які ім тепер кончені. Іншає були би ми тяжко одвічальні перед Богом за погибіль народу і мусіли би колись почути тверді осуджені: "Нійті від мене проклаті! Що не учнинили!" Правда, що сі залишня будуть тепер дуже многі і тяжкі; однак коли б ми мали існу програму праці і візли ся до неї всі відповідно, то тоді приходила би нам праця легше і миліше, — а коли би й зачала небавом приносити ще гарні уліхи, тоді й дала би нам найкраще відповіднене. Але не досить ще сеї праці.

І ось дача наших спосібніших собратів брати за перо у всіх меморіалах і прилюдних публікаціях збирати основно ті очернені і домагатися сильніше належних нашему обрядови ірав. Не можу поминути ще сего, що вово дуже прикро, що у нас не найшовся десь ніхто, котрий на злобний памфлет д-ра Смольки на весь наш кілер дав би перед чужою публікою достойну відповідь. А вже перо інтелігентного сільського священика наддавалось як найкраще до сего предмету! — Ось на борзі зібрані завдання — хоч далеко ще не всі — до котрих покликаний весь загал нашого сільського духовенства.

Однак важними співробітниками у всіх тих праціах повинні стати також столичні, а іменно львівські священики. Між ними є спосібні мужі, котрі могли би в тій роботі відіграти добрі послуги. Та бажали би ми, щоби вони з огляду на нинішнє важке положене і руїну нації церкви і народу звернули тепер свою діяльність на вразане тут поле. Нині стоять всіди на першім місці відбудова каю, — розуміть ся не тільки економічна, але ще більше моральна. Всі тимуї сітські люди є однодушною гадкою: що передовсім мусить Істри релігійно-моральна відбудова народних мас, а вже разом з нею економічна. Релігійно-моральна сторона — се підвіслина дальнішого життя народу. Коли ся підвіслина стане сильна, тоді і все жите народу піде певним ходом і Його будучість запевнена. Коли ж біс сего не зроблено, тоді "асус будуть трудитися зиждити", всі інша робота буде бути марна і наслідки відбивалися би фатально на нашій дальшій долі. І тає ріжнородне і вдяче поле відкриває ся тут для діяльності львівських священиків: релігійно-літературне, гуманітарне, виховуюче і пр. З окрема належало би до них: удержувати зв'язь з провінційними кружками, приходити в поміч іх потребам, давати діяльні поради, творити сіротські захисти і промислові школи, введенувати для них субвенції, видавати національні статі і брошюри, вносити меморіали і т. п. Се було би добре доповнене праці парохіального кілеру і кружків, і могло би всю справу сильно наперед повести.

Власне дойділо ся, що в тім самім часі, 1. і 2. лютого, мала би відбувати ся у Львові також нарада визначніших мужів з краю в цілі відбудови і помочі нашему народові. В сій справі возмутить участь і наші священики, а многі обговорювали там справи будуть нам спільні. Через се скористаємо і ми з сих фахових нарад, запевнено собі поміч І других станів в роботі, а на зборах нашого товариства припорошимо собі многі річі до наших потреб і обставин. Побоюю ся тільки, чи час визначеній на наші збори не буде надто короткий і чи будемо в смії всі преднести достаточно об'єктори.

Вкінці вискажу ще бажане, щоби в нову управу товариства увійшли, відповідно до важливого часу, такі мужі зі Львова і краю, котрі могли би намірену справу дійсно наперед донеси.

Священики.

— СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ —
— НА ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

(Адреса: I. Romanowuk, Wien, Parliament)

На волинські школи

"Печатка наставника".

На необхідну потребу удержання 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх по-дій тим дорожчі і важливіші для української справи, кончили як найскоріші і найбільшіші жертви.

Олена Вальохіна, абсол. укр. лиц. Ластівки 5 К-Е. Славчуко несторовичану вбс. укр. лиц. з Перемишля, п. Евгена Каченського окінченою богословія Терло, т. Людмилу Шевченкіну відмінною укр. лиц. в Перемишлі, т. Василія Козлінського десятика УСС., т. Михаїла Адриановичівну уч. 1 кл. гім. в Тустанівич - Песьєвровського Петро 10 К-Володимира Лева, почт. контрольора Петра Курмановича, почт. контрольора Юстина Левицького у Львові і Петра Бірля і Йосифа Тарнавського в Тернополі. - о. Григорій Ковбас 5 К-Ольга і Марія Горбачівські в Празі (Дністер) 8 К-Венгринович Степан з К (Дністер Філіпп Татомир), Іренку Марійні, Михайллю Вовчика, Козлінську в Юлацікові і Домініко Дзоржину. — Хорхав Олекс. Feldrops 179 5 К-Настяно Хоркаву і Одерберту і всі дівчата з Жидичеві, які брали участь в прогарні хори "коляди" в окремі: Пин Г. Серафінівну і сестри Даниловичівні. — Збір учительської укр. гімн. в Перемишлі зважив 92 К (Дні). — Михайло Климкевич чітко 30 л. відів 10 К: надпор. Гусаківського 30 л. п. Замость. Літою Тустанівську з Вількою міл. ad Rava руська, Миколу Книш, комісара з Рави руської, Надію Яшкевич, Львів, т. Стефана Нічая в Монастирі ad Rava руська, — Михайло Лучак У. С. С. 10 К (Дні).: Дарочку Стрільчівську (Перемишль), Оксаночку Пристайні (Львів), Олю Кузьмич (Пісочна), Гриця Гриця підх. У. С. С. Чумака Степана підх. У. С. С. Дія Антона Бориса У. С. С. проф. Антона Лотошівського У. С. С., Редакцію стріл. часопису "Самохідник". Баландюка підх. У. С. С. Миколу Олону (Відені) і всіх стрілкінь У. С. С. — Ірену Вертипорох б. К. Леоніду Ніколаєву учит. Яструбів, І. Савчука Братів, К. Чеканюк Болехів і М. Кипріян Немірів. — інж. Володимир Дутка 5 К-о. К. Петрушевич Стран. — інж. С. Турин Страй, Проф. Левінський Й. є. Страй Страй, Рев. зел. В. Устинович Страй, Дир. Торг. Я. Киселевський Страй. — Татомир Марія, Оліка 4 К (Дні); під. Лею Петрушеву з Підгородець, Зенію Маслянікову з Білагів, Марійку Кункевич з Дрогобича, Рузю Монастирську з Попелів, Стефу Гавриловіну з Дрогобича. — Марія Заячківська 5 К: Оларку Навроцьку, Олену Криловську, Ірену Шмігельську, Ульяну Кордібівну, Евгенію Угриско. — Ксенононт Роздольський, парох Заславського 10 К (Дні). о. Зашерковного з Водник, о. Задорєцького з Гринева, о. Константина Роздольського з Коропця, Церк. Братство в Заславському, Церк. Братство в Водниках. — Д-р Г. Гарматія, Сандомир 10 К (Дні). Надпоручника Леопольда Балицького, поруч. Івана Шафрана, обох при окружній команді в Сандомирі; Василія Коваля, Feldrops 409, Евгена Пінчака повіт. ветеринара при окружній команді у Влощові і коручк Родіона Сліпого У. С. С. — К. Навроцька, Гмінд, 10 К: дір. П. Гарматія, Зен. Ганкевича, Катрю Вайльову, Аи. Конрадову, Лізу Пройшну і всіх у Гмінді. —

ВОСННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 27. січня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Австро-угорські і німецькі війська генерала-поручника фон Руїса під час автів в долинах Пущі і Касину взяли 100 полонених. Зрештою в області австро-угорських війск не сталося якого важливішого.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Гарматна боротьба і діяльність летунів була в області Гориці живійша і ж звичайно. В околиці озера Доброва відрізувався г-р матний огонь в незмінений силі аж до півночі.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Не сталося якого нового.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гаффер.

з НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 27. січня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Армія генерала-поручника кн. Альбрехта Віртемберського: На південний захід від Діксміде знищили місцеві позиції, зложені в 10 людей, не понісши при цім страшні.

Група баварського наступника престола Рупрехта: На південній захід від кантуя Ля Бассе не вдалося кілька англійських наступів, які були підготовлені гарматним огнем. На південний схід від Шіллі відверто Францізів, які посувалися си наперед до наших ровів. Коло Барльо наші звійуни застали першу лінію неприятеля опорожнено.

Група війск німецького наступника престола: По пізнях наступах Французів на здобуті нами становища на горі 304, які відверто, наступила в рannих годинах дальній атак, який також крізьвів відверто. Коло Манель в долині Воєвр і на горі Комбр, як також в луці Мозі на захід від Ст. Міртель вдерлися наші вивідні відділи до французьких ровів. Привели вони 20 полонених. При цім відзначилися, як попередніх днів, атакові війська ганноверського резервового полку піхоти № 73.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт князя баварського: На схід від ріки А також новосправджені Росіянами підмоги не могли відібрати терену, пізнатого нашими військами.

Фронт архікни Йосифа: Між долинами Касін і Путні німецькі й австро-угорські вивідні відділи взяли неприятелі 100 полонених.

В області групи війск Макензена і на фронті Македонськім не сталося як нічого важного.

Перший ген. кватирмайстер Людвідорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто відів адресу Андія Дембіцького в Піргіч, зо-ті Станіславів, що був при к. н. к. inf. 5iv, 23. Feldkomp. V. Zug 3 зможе жити ласкаво подати під адресою: Піктіо Дембіцький, сажуованій в Піргіч, а тепер перебуває в Чернівці п. Журавло. 65 3-4

Хто відів до Ігорія, або братів Михайліо і Іллі, які відів махн. жанд. в Калуші, зможе ласкаво подати під адресою: Евгенія Йоселя, жінка секретаря в Серету, тепер в Слонімі п. п. Медведич (ад. Дробібі). 76 2-3

Оголошення.

НОВІ ЛЬОСИ Астр. Черв. Хреста за го-

5 листопада 1916 р. в 28 ратах по 5 кор. Перша рата в стежі. 8 кор. 50 сот., даліше по 5 кор. —

Право гри вже з півторого. Головна вигр. 500 000 К.

ДІМ БАНКОВИЙ VIII 7-?

SCHÜTZ i CHAJES

Львів, пл. Маріїнська 7.

Учителя латиської мови пошукують. Листові усілякі дії Адміністрації "Діла" під А. К. 77 1-3

Пошукують сучасних учительок або семінаристок до науки двох дітей в І. ІІІ. кл. шк. народ. Вінницького після училища, о. О. Малецький, Вінниця. 73 3-3

Не на один, а на десятки літ варта купити і заковати

Календар "Просвіти" на р. 1917.

Помістя в нашоті славної місцевості, оповіді, мальонки, нариси, спомини в сучасних подіях Українських героях жовтих і стрілець, статті літературно-наукові і публіцистичні та членів ілюстрації — не тратити ніколи на картисти.

Щіна лиши 2 кор. 50 сот. На винчайне порто треба долучати 30 сот., рекомендоване 55 сот.

Продавати тільки за ротіаку.

Замовлення і гроші платити на адресу: Канцелярія Товариства "Просвіти" Львів, ринок ч. 10. Число 15-?

РУСЬКА ШАДНИЦЯ

«ПЕРЕМИШЛІ

вулиці Каспієвіч ч. 1.

Приймає і виплачує щаднічі вклади зважено відомих урядів. Вклади опроцентовані за 4%, починаючи з 10 січня 1917 р. по дні виплати аж до поєднаного року перед двома місяцями.

ВКЛАДИ в "Руській Шадніці" можуть вкладати особисто власні товариства, постачальники перевезень, грошові листи, чеки поштові (15-днівні), які Дирекція Шадніці на жданівські відстартів, і в філіях банку австро-угорського в руку "Руської Шадніці".

Уділні позички: а) поштових платників зважено відомих урядів ратнія на протяг 10-45 років відбору позичкового; б) на товарища ефекту, і на експорт векселів. Справки позичок вказують можливі скори.

Посреднічні у вкладнію позичок в Гіл. Воєнній Задесні кредитові в Кракові.

Всіх інформації і друків уважають календар "Руської Шадніці" ул. Каспієвіч, Народний Дім, 1-го, щоденно безперервно в годинах урядів на 9-11 год. крім неділі і уривків січні.

Шість 14. устава "Руської Шадніці", затверджено через к. м. міністерство внутрішніх справ вкладки в товариства "Руська Шадніця" в Перемишлі підлягають си до львівські пусілірів, фондів і т. п. капіталів, які отже "Руська Шадніця" підпору обслінку. Ш. 18-?

Купуйте і замовляйте і
Владиці "Руська Шадніця"

■ Ціни: штутка 30 сот. (почт. 25 сот.) в
10 штук з почт. оплатою К 300

25 : : : : 720

50 : : : : 1350

100 : : : : 2500

Від 25-100 шт. поручено (рекомендовано).

Вже предає ся відрізний календар на р. 1917. Ціна 1:20 К, з пересилкою 1:50 К.

24-25 замовлення приймає: 74

А. ОКПІШ, Львів, Каденція ч. 4.

ТОВАРИСТВО
ВЗАЙМНОГО КРЕДИТУ

"ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20.

Телеф. 788.

засноване при Товаристві землевласників обмеженою "ДНІСТЕР" в р. 1895 на підставі закону о створенні землевласників в р. 1873.

Одніальність членів обмежена до не-
дійної висоти удачі.

Цілю Товариство є удачовісні кредити
своїм членам різних обмеженням в
"Дністру" від більше літ.

Відсотки від вкладок 4 ірон.,

без відчуження рентового кошту.

В КЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства кур-
дових годинах від 8. до 2. в полуночі.

Кonto в Почтовій Шадніці 25.327.

Жирове конто в Австро-угорськім
Банку.

Шаднічі вкладки К 4,725.000

Власний маєток . 649.000

Уділні позички . 4,850.000

Канцелярії Товариства експрет: парал
полудніс.

1. 3-1